

Nader onderzoek beschermde soorten Kluizeweg, Arnhem

Colofon

Titel.....: Nader onderzoek beschermde soorten Kluizeweg, Arnhem

Projectnummer: 20112

Opdrachtgever: Volkshuisvesting Arnhem
Postbus 5229
6802EE Arnhem

Datum.....: 22-12-2020

Status rapport.....: eindrapport

Bestand.....: 20112 - eindrapport Kluizeweg, Arnhem - vs1.0

Opdrachtnemer: De Groene Ruimte BV
Sportstraat 42
6707 GH Wageningen
tel. 0317-423969
dgr@dgr.nl www.dgr.nl

Handtekening voor akkoord directie,

Naam.....: ir. P.A.W.M. Raaijmakers

Handtekening.....:

Auteursrecht.....: De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc).

De informatie in dit rapport is mogelijk deels afkomstig uit de NDFF. Deze informatie mag niet zonder toestemming van Bij12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar worden gemaakt. Raadpleging van en eventuele verdere handelingen met/op basis van het door De Groene Ruimte BV geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte BV.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	2
2.	PLANGEBIED EN HANDELING.....	3
3.	NADER ONDERZOEK GIERZWALUW	4
3.1.	Uitvoering	4
3.2.	Resultaten.....	4
3.3.	Conclusie.....	4
4.	NADER ONDERZOEK VLEERMUIZEN.....	5
4.1.	Uitvoering	5
4.2.	Resultaten.....	5
4.3.	Conclusie.....	6
5.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	7
5.1.	Conclusies	7
5.2.	Aanbevelingen	8

I. INLEIDING

Aanleiding naderonderzoek beschermde soorten

In opdracht van Volkshuisvesting Arnhem heeft De Groene Ruimte voor de Kluizeweg (Arnhem Noord) in april 2020 een ecologische quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) uitgevoerd. Aanleiding hiervoor is de geplande sloop, gevolgd door nieuwbouw. In 2018 is door De Groene Ruimte ook ecologisch onderzoek gedaan naar dit complex. Omdat de geplande sloop indertijd echter is uitgesteld tot na de verjaringstermijn van het uitgevoerde onderzoek, moest het onderzoek herhaald worden.

Uit de quickscan (De Groene Ruimte, 2020) is naar voren gekomen dat vaste verblijfplaatsen van vleermuizen (Gewone en Ruige dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis en Laatvlieger) en Gierzwaluw niet zijn uit te sluiten. Om vast te stellen hoeveel verblijfplaatsen aanwezig zijn en van welke soorten (vleermuizen) is nader onderzoek geadviseerd, opdat wordt voldaan aan de Wnb.

Om invulling te geven aan deze wettelijke verplichting heeft Volkshuisvesting aan De Groene Ruimte gevraagd om gericht nader onderzoek te doen naar vleermuizen en Gierzwaluw. Doel van dit onderzoek is het krijgen van uitsluitsel over de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van beschermde soorten in het plangebied, alsook de functies die het plangebied voor deze soorten vervult. Op basis van de precieze uitvoering van de beoogde handeling is het daarna mogelijk om te bepalen of verstoring kan worden uitgesloten. Zo niet dan is het wellicht mogelijk om de uitvoering of werkwijze aan te passen opdat verstoring wordt voorkómen; in het andere geval wordt duidelijk voor welke soorten een ontheffing nodig is.

Onderhavige rapportage betreft dit nader onderzoek, gericht op de genoemde soorten(groepen). Het onderzoek is door ervaren ecologen van De Groene Ruimte¹⁾ uitgevoerd conform de richtlijnen en eisen uit het Kennisdocument voor Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en het Vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureaus, goedgekeurd door het ministerie van EZ.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden het plangebied en de handeling beschreven. In hoofdstuk 3 en 4 zijn de werkwijze, resultaten en conclusie verwoord voor respectievelijk Gierzwaluw en vleermuizen. Beknpte veldverslagen van de bezoeken zijn opvraagbaar. Een samenvatting van de conclusies en aanbevelingen die hieruit voortvloeien zijn weergegeven in hoofdstuk 5.

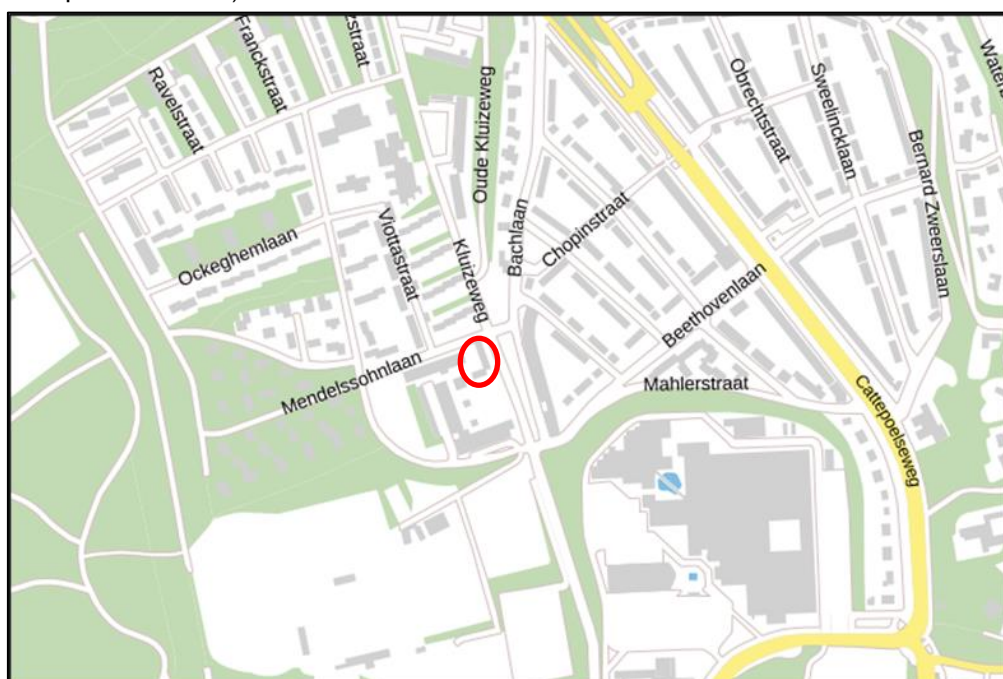
¹⁾ ing. M.W. Bokje, M. Römkens, ing. L. Kijm, ir. R. Noordhuis & ing. C. van Reenen

2. PLANGEBIED EN HANDELING

Het plangebied ligt in het noorden van Arnhem (Figuur 1). Het betreft een appartementencomplex met vier verdiepingen, gebouwd in 1964. Het is opgebouwd uit bakstenen en de kopse gevels hebben een spouwmuur met open stootvoegen. Rondom het gebouw is het terrein grotendeels verhard, aan de zuidkant is een onderhouden grasveld aanwezig.

De voorgenomen handeling is de sloop van dit complex aan de Kluizeweg waarna nieuwbouw plaatsvindt.

Figuur 1. Ligging plangebied in de omgeving (rood omcirkeld). (Bron ondergrond: www.pdok.nl/viewer/)

3. NADER ONDERZOEK GIERZWALUW

3.1. Uitvoering

In het plangebied is gericht nader onderzoek uitgevoerd naar nestplaatsen van Gierzwaluw. Daartoe zijn gedurende het voorjaar van 2020 op drie dagen rond zonsondergang (ca. 21.00u - 22.30u) bezoeken gebracht aan het plangebied (Tabel 2).

Door deskundige ecologen van De Groene Ruimte zijn, conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gierzwaluw van Blij 12 geïnventariseerd op zicht en geluid.

Tabel 2. Details veldbezoeken

<i>Datum en tijd</i>	<i>Weersomstandigheden</i>	<i>medewerkers</i>
11-06-20 21.00u – 22.30u	17 - 15 °C, 7/8 bewolkt, 2 Bft	M. Römken
24-06-20 21.00u – 22.30u	25 – 21 °C, 0/8 bewolkt, 1 Bft	M. Römken
14-07-20 21.00u – 22.30u	15 °C, 2/8 tot 5/8 bewolkt, 3 Bft	M. Römken

3.2. Resultaten

Gierzwaluwactiviteit is beperkt waargenomen boven het plangebied, maar dieren toonden geen enkele band met het gebouw. Aan de oostzijde van het plangebied werden wel nesten vastgesteld, in woningen naast het plangebied, aan de overzijde van de Kluizeweg. Er zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld van Gierzwaluwen in de planlocatie.

3.3. Conclusie

Het is uitgesloten dat de planlocatie nesten van Gierzwaluwen bevat.

4. NADER ONDERZOEK VLEERMUIZEN

4.1. Uitvoering

In het plangebied is gericht nader onderzoek uitgevoerd naar vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Daartoe zijn in 2020 op zes dagen, verdeeld over het voorjaar, zomer en/of najaar, in de schemerperiode veldbezoeken gebracht aan de planlocatie (Tabel 3). Door deskundige ecologen van De Groene Ruimte is, conform de richtlijnen uit het Vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureaus geïnventariseerd op zicht en met behulp van een batdetector (Pettersson D240x).

Wanneer nodig zijn opnames gemaakt van de vleermuisgeluiden met een Roland R-05 en zijn geluiden geanalyseerd met het programma BatSound versie 4.1 van Pettersson.

Tabel 3. Details veldbezoeken

Datum en tijd	Weersomstandigheden	medewerkers
11-06-2020 21.30u – 00.00u	17 - 15 °C, 7/8 bewolkt, 2 Bft	M. Römkens
24-06-2020 21.30u – 00.10u	25-21 °C, 0/8 bewolkt, 1 Bft	M.W. Bokje M. Römkens
14-07-2020 21.30u – 00.10u	15 °C, 2/8 tot 5/8 bewolkt, 3 Bft	M.W. Bokje M. Römkens
18-08-2020 20.55u – 00.30u	18 °C, 8/8 bewolkt, 2 Bft	L. Kijm
27-08-2020 20.35u – 00.40u	17 °C, 8/8 bewolkt, kort lichte regen, 2- 3 Bft	M.W. Bokje R. Noordhuis
08-09-2020 20.05u – 00.30u	17 °C, 8/8 bewolkt, 2 Bft	M.W. Bokje C. van Reenen
15-09-2020 19.50u – 00.30u	24 °C, 6/8 bewolkt, 2 Bft	L. Kijm

4.2. Resultaten

Direct bij het eerste bezoek op 11 juni 2020 werden reeds een half uur voor zonsondergang uitvliegende Gewone dwergvleermuizen waargenomen aan de oostzijde van het gebouw. De dieren kwamen uit open stootvoegen van meerdere verdiepingen en van onder de dakrand. Gedurende de avond bleven de dieren uitvliegen. Na zonsondergang nam het aantal uitvliegers af. In totaal werd het aantal uitvliegers op zo'n 60 dieren geschat. Dit grote aantal dieren wijzen op een groot kraamverblijf. Op 24 juni en 14 juli is daarom besloten uitvliegers te tellen. Wederom vlogen de eerste dieren meer dan een half uur voor zonsondergang uit. Op 24 juni werd het grootste aantal uitvliegers geteld, met ongeveer 230 dieren die uitvlogen uit open stootvoegen van verschillende verdiepingen en van onder de dakrand. De dieren vlogen uit bij alle gevels, maar met name de oost-, zuid- en westgevel. Ongeveer een half uur na zonsondergang nam de activiteit enigszins af, maar vanaf 1 uur tot 1,5 uur na zonsondergang kwam er zwermactiviteit op gang van vermoedelijk terugkerende ouderdieren. Daarbij werd het geroep van de jongen duidelijk waargenomen.

Op 14 juli werd een aantal van circa 180 Gewone dwergvleermuizen geteld. Dezelfde activiteit als op 24 juni werd waargenomen. Daarnaast werden er aan de oostgevel gedurende ongeveer een kwartier 4-5 Gewone grootoorvleermuizen waargenomen. De dieren zwermde daar en vlogen soms door open stootvoegen naar binnen om enkele seconden later weer naar buiten te komen. De exacte functie van het gebouw voor Gewone grootoren is onduidelijk, de dieren werden daarna niet meer waargenomen, ook niet bij andere bezoeken. Wellicht werden de dieren aangetrokken door de grote activiteit van Gewone dwergvleermuizen. Omdat de dieren wel korte tijd duidelijk binding met de gevel toonde wordt uitgegaan van een zomerverblijf.

De najaarsbezoeken zijn extra lang uitgevoerd om zo te kunnen vaststellen of er naast een massakraamverblijf ook een massawinterverblijf aanwezig is. Door tot na middernacht onderzoek te doen kan middernachtzwermen worden vastgesteld. Gedurende alle najaarsbezoeken werd echter steeds maar zeer beperkt activiteit waargenomen, en alleen van baltsende Gewone dwergvleermuizen. Er zijn geen aanwijzingen voor massawinterverblijfplaatsen. Er zijn drie paarverblijven van Gewone dwergvleermuis vastgesteld, één in de westgevel, één in de oostgevel en één in de noordgevel. De paarverblijven bevinden zich allemaal in de spouwmuur, die werd bereikt via open stootvoegen.

4.3. Conclusie

Het gehele gebouw dient als massakraamverblijf voor de Gewone dwergvleermuis, er zijn maximaal 230 vastgesteld die uitvlogen uit open stootvoegen van alle verdiepingen op alle windrichtingen, de dieren kwamen ook onder de dakranden vandaan. Tevens is één zomerverblijf van Gewone grootoorvleermuis vastgesteld. Het gaat om een verblijf van 4 of 5 dieren.

In het najaar zijn 3 paarverblijven vastgesteld van de Gewone dwergvleermuis. Massawinterverblijven zijn niet aangetroffen. Het is niet uitgesloten dat een enkele Gewone dwergvleermuis overwintert in de spouwmuur.

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

5.1. Conclusies

- In het plangebied Kluizeweg, te Arnhem zijn nesten van Gierzwaluwen uitgesloten.
- In het plangebied Kluizeweg, te Arnhem zijn wel verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld:
 - Het gaat om een massakraamverblijf van de Gewone dwergvleermuis;
 - Een zomerverblijf van de Gewone grootoorvleermuis;
 - Drie paarverblijven van de Gewone dwergvleermuis.

5.2. Aanbevelingen

- Aanbevolen wordt om tijdig een ontheffing aan te vragen voor de voorgenomen handeling. De ontheffing kan worden aangevraagd via de omgevingsvergunning (in dat geval een verklaring van geen bedenkingen) of rechtstreeks bij het bevoegde gezag (in dit geval provincie Gelderland). De officiële termijn voor ontheffingverlening is 20 weken, maar hier kan van worden afgeweken.
- Aan het verkrijgen van een ontheffing zijn over het algemeen voorwaarden verbonden waaronder het aanbieden van voldoende alternatieve verblijfplaatsen voor de soorten waarvan verblijfplaatsen verloren gaan. Om vertraging van het project te voorkomen wordt geadviseerd om tijdig de alternatieve verblijfplaatsen te realiseren. Voor alternatieve verblijfplaatsen geldt een gewenningsperiode variërend van drie tot acht maanden.
- Omdat dit een complexe situatie is met een uitzonderlijk groot kraamverblijf, waarbij de lokale gunstige staat van instandhouding in het geding kan zijn, wordt aanbevolen om een vooroverleg met bevoegd gezag aan te vragen.

BRONNEN

Bij12, 2017a. Kennisdocument Gierzwaluw, versie 1.0. - Bij12, Utrecht

Bij12, 2017b. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0. - Bij12, Utrecht

Bij12, 2017c. Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis, versie 1.0. - Bij12, Utrecht

De Groene Ruimte, 2020. Quickscan Soortenbescherming, Kluizeweg, Arnhem.

Netwerk Groene Bureaus, 2017. Vleermuisprotocol 2017,